

oktober '70

Kunstwerk van de maand

Het afgebeelde kunstwerk is gedurende de maand oktober geëxposeerd in de hal van het Centraal Museum, Agnietenstraat 1 (Buslijn 2).

Eigendom van de Dienst voor 's-Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen te 's-Gravenhage. Bruikleen aan het Centraal Museum.

Karel Appel

(geb. 1921)

De ontmoeting,

doek, 1951.

130 x 97,5

inv.nr. 11825

In 1948, ongeveer gelijktijdig met de „action painters” in Amerika, vormt zich in Europa een verwante groep van schilders. Hiertoe behoren Jorn uit Kopenhagen, Alechinsky uit Brussel en Appel, Constant en Corneille uit Amsterdam. Zij verenigen zich onder de naam COBRA, samengesteld naar de beginletters van de respectievelijke steden. Het werk van de Cobra-schilders wil een protest zijn tegen vaststaande regels en esthetische normen, wil de spontaneïteit als hoofdprincipe proclameren en zodoende de toeschouwer intens betrekken bij de „beleving” van de kunstenaar. De scheppende gedachte bestaat, volgens Appel, niet uit ideeën, maar is een ontmoeting van geest en materie. Hieruit volgt dat volgens Appel de voorstelling niet een weergave van de werkelijkheid is; de voorstelling „is” de werkelijkheid. Door voorstelling, kleur en vorm wenst de Cobra-schilder de boodschap van een radikale omwenteling te brengen om zo tot een nieuwe maatschappij te komen.

De Cobra-kunstenaars, die met hun aktiviteit begonnen in de jaren die onmiddellijk op de tweede wereldoorlog volgden, verkondigden en verdedigden stellingen die als revolutionair golden en slechts door enkele werden begrepen en gewaardeerd, maar die op dit ogenblik door de jongere generatie als algemeen geldend worden aanvaard. Het schilderij „De ontmoeting” is gekenmerkt door zijn felle dynamiek, die Appel wel eens de naam „barbaarse schilder” bezorgden. Op het eerste gezicht mogelijk brutaal aandoend, getuigt dit werk toch van een beheerstheid, geraffineerdheid en een maximum aan intensiteit, die ook te vinden is in de thematiek.

Appel geeft niet de intense ontmoeting weer, wel het allereerste contact, een ogenblik vol spanning dus. Belangrijk is hierbij de rol van het oog, dat dan ook geaccentueerd wordt. Via het oog immers ontstaat de allereerste ontmoeting. De twee vogels groeien uit krachtige omtreklijnen, van waaruit Appel intuïtief en zeer direkt op zoek gaat naar de definitieve vorm. De direktheid van het werk spreekt ook uit de keuze van de primaire kleuren, die contrasterend tegenover elkaar worden gesteld. Karel Appel heeft op het kunstgebeuren van onze generatie een sterke invloed uitgeoefend. De confrontatie met zijn werk is steeds verrassend origineel en overtuigend. Zijn kunst is direkt en concreet en gebaseerd op een volwaardig vakmanschap.

De tentoonstelling „Appels Oogappels”, die deze maand te zien is in het Centraal Museum, Agnietenstraat 1, geeft met werken uit zijn eigen bezit een overzicht van het oeuvre van deze kunstenaar vanaf 1946 tot heden.